VRYSTAAT LANDBOU
FREE STATE AGRICULTURE

2025 Jongboer van die Jaar Kompetisie

Inskrywingsvorm

van kandidate vir oorweging / beoordeling as provinsiale finalis as deel van die Toyota SA / Agri-SA Nasionale Jongboer van die Jaar Kompetisie 2025.

Vereistes:

- Die kandidaat moet 40 jaar of jonger wees op die dag waarop die inskrywings vir die kompetisie sluit, nl: **31 Januarie 2025**.
- Aangesien die bestuursfilosofie van die boer en die tegniese vaardigheid waarmee dit uitgevoer word die vernaamste beoordelingskriteria is, is die kandidaat se vertakkingsamestelling en omvang (grootte) nie belangrik nie, m.a.w. 'n vee-/wildboer, saai-/vrugte-/wingerdboer of gemengde boer staan dieselfde kans om as wenner aangewys te word.
- Die kandidaat kan op sy/haar eie boer of in vennootskap met andere, of kan ook die plaasbestuurder wees. In laasgenoemde geval moet die kandidaat egter spesifieke toegedeelde verantwoordelikhede hanteer waarop hy/sy geëvalueer kan word. Laasgenoemde moet egter die toepassing van die bestuursfunksies (beplanning, implementering en beheer) in al die velde (produksie, bemarking, finansiering en personeelbestuur) insluit, al sou die kandidaat slegs sekere vertakkings op die plaas behartig. 'n Persoon wat byvoorbeeld slegs die personeel- of bemarkingsfunksie op die plaas hanteer, sal dus nie kwalifiseer om aan die kompetisie deel te neem nie. Wanneer die pa (van die kandidaat) byvoorbeeld die skaapvertakking hanteer en die kandidaat hanteer die beeste en besproeiingsaartappels, sou hy/sy wel kwalifiseer vir deelname. In hierdie geval sal die kandidaat dan slegs op grond van hierdie twee vertakkings geëvalueer word en sal die skape heeltemal buite rekening gelaat word.
- ‘n Kandidaat mag slegs as 'n individu vir die kompetisie inskryf (bv. broers mag nie as 'n span inskryf nie, maar kan teen mekaar meeding deur as individue deel te neem).
- Die kandidaat moet op die sluitingsdatum vir minstens een jaar lank reeds 'n opbetaalde lid van sy/haar provinsiale landbou-unie (Agri-SA affiliasie) wees.
- Nasionale wenners mag nie weer deelneem nie, maar voormalige provinsiale wenners mag weer inskryf.
- Die beslissing van die beoordelaars is finaal en geen redes/kommentaar sal aan kandidate verskaf word nie.

Prosedure:

- Die kandidaat moet **Afdeling A** van die inskrywingsvorm self voltooi (geskrewe of getik) en aan sy/haar provinsiale landbou-unie pos (of persoonlik daar afgee). Die kandidaat moet 'n persoon as verwysing/referent identifiseer wat nie 'n familielid is nie en wat kan getuig oor die kandidaat se boerdery asook sy/haar betrokkenheid by die gemeenskap. Hierdie referent moet verkieslik die voorsitter van die boerevereniging wees, maar kan ook 'n lid van die distriksboere-unie of provinsiale landbou-unie wees. **Afdeling B** moet onafhanklik deur die referent voltooi en aan die provinsiale landbou-unie gepos/gefaks/gestuur word sonder om die kandidaat oor die inhoud van die verslag in te lig.
- Afhangende van die aantal inskrywings, mag van kandidate tydens die aanvanklike (eerste rondte) evaluering verwag word om 'n voorlegging van 10 minute oor hul boerdery-aktiwiteite aan die provinsiale paneel van beoordelaars te maak. (Die provinsiale landbou-unie sal met die kandidate skakel om die datum/tyd en plek hiervan te bepaal). Daar sal ook van die kandidate verwag word om op versoek sekere aspekte van Afdeling A in meer detail toe te lig. Na afloop van hierdie sessie word die provinsiale finaliste aangewys.
- Kandidate wat as finaliste aangewys word, moet bereid wees om die beoordelaars op hul plaas te ontvang en verskeie aspekte van hul boerderyeenhede prakties/fisies uit te wys. Finaliste sal persoonlik deur die provinsiale landbou-unie (affiliasie) gekontak word ten einde die datum van die besoek vas te stel.
- Die ekonome/finansiële spesialiste (as deel van die span beoordelaars) moet tydens die ter plaatse besoek vertroulik insae verkry in die finansiële sake van die boerdery. Finaliste moet sorg dra dat die vorige drie jaar se <u>geouditeerde</u> finansiële state van die boerdery tydens hierdie besoek beskikbaar is. Laasgenoemde hoef nie noodwendig die nuutste boekjaar in te sluit nie aangesien dit dikwels lank neem voordat diesulke state deur die ouditeure beskikbaar gestel word.
- Provinsiale wenners word outomaties finaliste vir die nasionale Agri-SA / Toyota SA kompetisie sal ook deur die nasionale beoordelingspan ter plaatse besoek word. Die sameroeper van die panel van nasionale beoordelaars (Prof. Carlu van der Westhuizen) sal direk met nasionale finaliste (provinsiale wenners) skakel ten einde die datum vir hierdie besoeke te vas te stel. (Gewoonlik vind die nasionale beoordeling jaarliks plaas vanaf middel September tot vroeg Oktober).
- Inskrywingsvorms word as sensitief/vertroulik beskou en alle persoonlike dokumentasie sal na afloop van die aanwysing van die wenner deur die organiseerders vernietig word.

Beoordelingskriteria:

Die belangrikste maatstawwe vir beoordeling hou verband met die bestuursfilosofie van die boer sowel as die tegniese vaardigheid waarmee daardie filosofie in die praktyk toegepas word. Kortliks beteken dit dat die volgende aspekte van belang is: 1) ***wat*** die boer doen; 2) ***waarom*** hy dit doen; en 3) watter ***alternatiewe*** beskikbaar en oorweeg is. Alhoewel die vertakkingsamestelling en omvang (grootte) van die kandidaat se boerdery-aktiwiteite in ag geneem word, is die mate waarin die boer se bestuursfilosofie op **uitnemende wyse** in die praktyk uitgevoer/toegepas word eerder bepalend. Die paneel van provinsiale en nasionale beoordelaars word saamgestel uit onbevooroordeelde kundiges op bepaalde toepaslike gebiede. Hulle sal gesamentlik 'n objektiewe, wetenskaplike metode gebruik om die wenners aan die hand van voorafbepaalde internasionale bestuurskriteria aan te wys. Die beoordelingsproses geskied met verwysing na die volgende hoofafdelings, naamlik:

- Toekomsbeeld van die kandidaat;
- Begroting, rekords, finansiering, beleggingsfilosofie en liasseerstelsel (insluitend die insig van die kandidaat daarin);
- Produksie: vee (tegniese aspekte, bv. telingstelsel, voeding, siektebeheer, weidingstelsel, voervloei, ens.) en/of gewasse/boorde (tegniese vaardigheid en filosofie t.o.v. kultivars gebruik, plantspasiëring, bemesting, onkruidbeheer, entomologie, plantpatologie, bewerkingspraktyke, ens.);
- Bemarkingsfilosofie en -praktyke (insluitend verwerking [indien van toepassing], kontrakte, risikoverskansing, ens.);
- Onderhoudsbeleid en –praktyke;
- Personeelpraktyke, arbeidsfilosofie en behuising;
- Betrokkenheid by georganiseerde landbou en die gemeenskap;
- Professionele profiel van die kandidaat. Die “professionele profiel” word saamgestel met inagneming van die volgende faktore/onderafdelings:
    - Veranderinge wat deur die kandidaat self teweeggebring is (indien plaas geërf is of indien dit in vennootskap met andere bedryf word);
    - In welke mate die beoordelaars se vrae beantwoord word en die insig van die kandidaat;
    - Hoe die kandidaat die besoek gestruktureer het (Was dit ‘n wilde jaagtog om alles te sien, of watter fasette van die boerdery selektief uitgewys is? Is die beoordelaars deeglik ingelig (bv. met behulp van ‘n PowerPoint of video vertoning of fotos) van aspekte of dele van die plaas wat nie besoek kon word nie?);
    - Navorsing en proewe wat gedoen word en die blootstelling van die kandidaat op nasionale en/of internasionale vlak;
    - Uitleg (doeltreffendheid) en voorkoms van werf en plaas;
    - Houding en aksies met betrekking tot grondhervorming en swart ekonomiese bemagtiging;
    - Omgewingsvriendelike praktyke wat ‘n impak het op die langtermynoorlewing van die boerdery.

Die bogenoemde kategorieë en onderafdelings dra verskillende gewigte. Punte word per afdeling toegeken, en dit word uiteindelik opgetel om die wenner te bepaal. Aangesien elke kategorie bespreek en 'n punt gesamentlik deur middel van konsensus toegeken word, is dit onmoontlik vir 'n individuele beoordelaar om die uitslag van die kompetisie te manipuleer.

Wat die Agri-SA/Toyota Jongboer van die Jaar kompetisie van ander kompetisies onderskei, is dat die omvattende stel beoordelingskriteria en gespesialiseerde beoordelaars dit moontlik maak om boere met uiteenlopende kommoditeite en boerdery-tipes met mekaar te kan vergelyk. Hier word natuurlik gefokus op die bestuursfilosofie van die boer sowel as die tegniese vaardigheid waarmee daardie filosofie in die praktyk toegepas word. Goeie planne wat nie uitvoerbaar is nie of swak geïmplementeer word, is tog nutteloos, en om die verkeerde plan goed te implementeer is ook katastrofies. Alhoewel die vertakkingsamestelling en omvang (grootte) van die kandidaat se boerdery-aktiwiteite in ag geneem word, is die mate waarin die boer se bestuursfilosofie op uitnemende wyse in die praktyk uitgevoer/toegepas word eerder bepalend. 'n Kandidaat met 'n enkele vertakking wat besonder goed presteer, staan dus dieselfde kans om die kompetisie te wen as ‘n gemengde boer (soos reeds in die verlede provinsiaal en nasionaal bewys is).

Ter opsomming kan genoem word dat daar wel kennis geneem word van faktore soos blinknuwe trekkers of pragtige stoetdiere, erfopvolging (die bates en insette van ouers, indien van toepassing), die grootte van die plaas, die rol wat ouers of vennote tans speel, asook ander verwante situasies. Dit speel egter *geensins* 'n betekenisvolle rol in die beoordeling van die kandidaat se ***bestuursfilosofie*** nie - ***presisiebestuur*** en ***uitnemendheid*** (ongeag grootte en vertakkingsamestelling) sal altyd die belangrikste faktore wees.

Moet uself dus nie onderskat nie – laat reg geskied aan u bestuursbekwaamheid deur in te skryf en erkenning te ontvang terwyl u boonop 'n kans staan om 'n fantastiese prys te wen! Onthou, u word aanvanklik slegs op die inligting in hierdie vraelys beoordeel – wees dus deeglik en u mag maar spog! Sterkte! (Prof Carlu van der Westhuizen, Tegniese adviseur en sameroeper van die nasionale beoordelaars. Tel. 083 445 2662 / 051 507 3123).

Belangrike nota: Neem asb. kennis dat inskrywingsvorms nie oorweeg sal word as beide die vrywaringsvorm en die POPI-Wet toestemmingsvorm, soos verskaf op bladsye 12, 13 en 15 van hierdie dokument, nie onderskeidelik deur die kandidaat en nomineerder onderteken is nie.

AFDELING A

1. Biografiese inligting:

1.1 Van: ……………………………………………………………………………………………

1.2 Noemnaam: ……………………………………………………………………………………

1.3 Voorname: ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

1.4 Geboortedatum: ……… /……… / 19………

Ouderdom: ………. jaar ………. maande

1.5 Huwelikstatus: ………………………………………………………………………………

1.6 Gade se naam: ………………………………………………………………………………

1.7 Aantal kinders: ………………………………………………………………………………

1.8 Plaasnaam: …………………………………………………………………………………

1.9 Distrik: ………………………………………………………………………………………

1.10 Naaste dorp: ……………………………………………………………………………

1.11 E-pos adres: ………………………………………………………………………………

1.12 Telefoonnommers: ……………………………………(Sel 1) ……………………………………(Sel 2)

1.13 Plaasopstal se GPS koördinate (gebruik enige 1 van die onderstaande formate):

………°………'……….……"S, ………°………'………..…"E (DDD° MM' SS.S" Degrees, Minutes and Seconds)

………°……….………………’S, ………°……….………………’E (DDD° MM.MMM' Degrees and Decimal Minutes)

………..……………………°S, ………..……………………°E (DDD.DDDDD° Decimal Degrees)

1.14 Verskaf detail padaanwysings na u plaas (gebruik asb. padnommers ook indien beskikbaar):

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

1.15 Boerevereniging: ……………………………………………………………………………

1.16 Provinsiale landbou-unie: ……………………………………………………………………

1.17 Akademiese/tegniese kwalifikasies: ……………………………………………………………

……………………………………………………………………………………………………

1.18 Hoe lank boer u reeds? ……………… jaar

1.19 Hoe lank boer u reeds op hierdie eenheid? ……………… jaar

1.20 Hoe het u die grond bekom? (huur, koop, erf, vennootskap, ens.) ……...…………………………………..

…………………………………………………………………………..….……………………………………..

1.21 Wat is u handelings-/besluitnemingsbevoegdheid op die plaas / Wie boer saam met u?

……

1.22 Indien u nie alleen boer nie, wat is u aandeelhouding?

……….

1.23 Wat was die vernaamste veranderinge wat u persoonlik in die boerdery gedurende die afgelope 5 jaar teweeggebring het?

……

……

……

……

……

……

……

1.24 Met watter vertakkings boer u, wat is elkeen se persentuele bydra in terme van omset, en wat is die grootte/omvang daarvan in terme van hektare, grootvee-eenhede of kleinvee-eenhede?

Vertakking (bv. mielies, melkbeeste, lêhenne, lemoene, stoetvee, ens.)	% bydrae tot boerderyomset	Omvang (ha of eenhede)

2. <u>Toekomsbeeld</u>

2.1 Wat is u langtermyn visie vir u boerdery?

……

……

……

2.2 Wat is u prioriteite vir die komende seisoen?

……

……

……

……

2.3 Wat doen u om u SEB (*BBBEE*) telling te verbeter?

……

……

……

……

……

3. Finansiële inligting (Begroting & rekords)

3.1 Beskryf die metode van rekordhouding wat u toepas:

……

……

……

……

……

……

……

……

3.2 Watter tendens het u boerderyomset en -wins die afgelope drie jaar getoon en die rede vir die verandering?

Periode	***Verandering in omset***	***Verandering in wins***	***Vernaamste rede vir die verandering***
2020 – 2021			
2021 – 2022			
2022 – 2023			

3.3 Beskryf hoe u finansiële kontrole/monitering oor u boerdery uitoefen.

……

……

……

……

……

……

……

……

3.5 Watter rol speel vreemde kapitaal ("geleende geld") in u boerdery?

……

……

……

3.6 Wat was u boerdery se skuldlasverhouding (totale bates vs. totale laste) die afgelope 3 jaar?
(bv. Bates van R5 miljoen ÷ Laste (skuld) van R2.5miljoen = 2: 1 verhouding).

2021	***2022***	***2023***
: 1	**: 1**	**: 1**

4. <u>Produksiebestuur</u>

4.1 Van watter adviesdienste en inligtingsbronne maak u gebruik en hoekom?

……

……

……

……

……

4.2 Watter hulpbronbewaringspraktyke pas u toe?

……

……

……

……

……

4.3 Op watter wyse maak u seker dat die potensiaal van u plaas optimaal benut word?

……

……

……

……

……

……

……

4.4 Watter rol speel tegnologie in u boerdery?

……

……

……

……

……

……

……

……

4.5 Noem vyf faktore (in volgorde van belangrikheid) wat u in ag neem wanneer u produksiebesluite neem.

1) ..……..

2) ..………..

3) ..………..

4) ..…………………………………………………………………………………… ……………………..

5) ..………..

5. <u>Bemarking</u>

5.1 Beskryf u bemarkingsbeleid en -praktyke (i.e. hoe word produkte bemark).

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

……

5.2 Watter inligtingsbronne of indikatore gebruik u om marktendense te bekom?

……

……

……

……

5.3 Indien moontlik/lewensvatbaar, in watter mate word waarde op die plaas tot produkte toegevoeg alvorens dit bemark word (of wat doen u om te verseker dat die beste kwaliteit produk bemark word)?

……

……

……

……

6. Risikobestuur

6.1 Wat is die vernaamste risiko's met betrekking tot u boerdery-aktiwiteite en hoe maak u daarvoor voorsiening?

……

……

……

……

……

6.2 Watter eksperimente (insluitend proewe en navorsing) word op u plaas gedoen?

……

……

……

……

7. Onderhoud

Wat is u beleid t.o.v. die instandhouding en vervanging van voertuie, implemente en toerusting op u plaas?

………

………

………

………

………

………

………

………

………

8. Organisasie en beheer van arbeid/personeel

8.1 Maak u van arbeidskonsultante gebruik? (Motiveer u antwoord)

………

………

8.2 Het u skriftelike of mondelinge dienskontrakte met al u werkers?

………

………

8.3 Betaal u minstens die minimum loon aan al u werkers?

………

………

………

………

8.4 Watter komponente van die arbeidswetgewing het die grootste impak op u boerdery en hoe maak u daarvoor voorsiening?

………

………

………

………

………

………

8.5 Watter formele kommunikasielyne bestaan?

……

……

……

……

……

8.6 Op watter wyse word arbeidsprobleme op die plaas besleg?

……

……

……

……

……

8.7 Wat is u beleid t.o.v. die opleiding van u werkers?

……

……

……

……

8.8 Hoe maak u voorsiening vir beroepsgesondheid en -veiligheid (OHS) op u plaas?

……

……

……

……

8.9 Hoe sou u u personeelbestuurstyl beskryf?

……

……

……

……

……

……

9. Georganiseerde landbou en gemeenskapsbetrokkenheid

9.1 In watter mate is u by georganiseerde landbou betrokke?

………

………

………

………

………

………

………

………

………

9.2 In watter mate is u by gemeenskapsdiens en –aktiwiteite betrokke?

………

………

………

………

………

………

………

………

………

10. Opsomming en redes waarom u 'n goeie kandidaat/wenner is

10.1 Skryf asb. 'n kort paragraaf oor die vernaamste kenmerke van uself en verskaf ‘n kort oorsig oor u boerdery-opset.

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

10.2 Wat doen u wat so besonders is wat u laat uitstaan teenoor ander boere met soortgelyke vertakkings of ‘n soortgelyke boerdery-opset in u omgewing?

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

………

<u>Vrywaring</u>:

Met my handtekening hieronder vrywaar ek die provinsiale en nasionale borge, die georganiseerde landbou (Agri-SA en sy geaffilieerde provinsiale unies), asook die provinsiale en nasionale beoordelaars ten opsigte van enige skade hoegenaamd wat ek mag lei voortspruitend uit my deelname aan die Toyota Agri SA Nasionale Jong Boer van die Jaar Kompetisie of gebeurtenis wat mag plaasvind of enige inligting of advies wat aan my verskaf mag word deur enige persoon wat betrokke is by die kompetisie.

Geteken te .... op hierdie ....dag van .... 20…...

....
Handtekening van kandidaat

POPI-Wet vereiste: Toestemmingsvorm tot Beskerming van Persoonlike Inligting

Inleiding:

Ter voldoening aan die Wet op die Beskerming van Persoonlike Inligting Wet 4 van 2013 (POPIA), is Prof. C van der Westhuizen en die Borge, Toyota South African Motors (Pty) Ltd, verbind tot die beskerming van persoonlike inligting en tot die nakoming van sodanige regulasies. Hierdie toestemmingsvorm verduidelik hoe u persoonlike inligting verwerk gaan word wanneer u aan hierdie kompetisie deelneem.

Doel van verwerking:

Ons versamel en prosesseer u persoonlike inligting om u deelname aan die kompetisie te bestuur en te administreer, insluitend:

- Identifisering en selektering van deelnemers
- Kommunikasie met deelnemers
- Beoordeling van die kompetisie
- Bekendmaking en publikasie van finaliste en wenners
- Organisering van prysuitdelingsfunksies

Toestemming:

Deur aan ons kompetisie deel te neem verskaf u toestemming dat u persoonlike inligting verwerk sal word soos hierbo uiteengesit. U toestemming is vrywillig, spesifiek en ingelig.

U regte:

U het die reg om:

- U persoonlike inligting te kan sien, te korrigeer of te verwyder
- U toestemming tot verwerking op enige tydstip terug te trek (wat nie die wetlikheid van verwerking van u inligting voor terugtrekking beïnvloed nie)
- Beswaarmaking teen die verwerking van u persoonlike inligting vir spesifieke doeleindes, insluitend direkte bemarking

Kontakbesonderhede:

Vir enige navrae of om u regte aangaande u persoonlike inligting uit te oefen, kontak asb.:

Prof. C van der Westhuizen

Epos: cvdwesth@cut.ac.za

Verklaring en toestemming:

Deur ondertekening van hierdie vorm verklaar ek dat ek hierdie toestemmingsvorm tot Beskerming van Persoonlike Inligting gelees en verstaan het, en dat ek vrywillig toestemming verskaf dat my persoonlike inligting verwerk mag word soos hierbo uiteengesit.

Hantekening van kandidaat: ___________________________

Datum: ___________________________

AFDELING B

NB. **Hierdie afdeling moet deur die verwysing/referent voltooi word en direk aan die landbou-unie (provinsiale affiliasie) besorg word. Dit is vir ons baie belangrik dat u hierdie dokument baie eerlik/akkuraat voltooi – die kandidaat mag nie insae hê in u kommentaar nie. Besorg dit (Afdeling B) asb. direk aan die provinsiale landbou-unie deur dit persoonlik af te lewer of dit per epos aan die verwantwoordleike beampte te stuur. (Afdeling A word deur die kandidaat self ingestuur).**

Naam van kandidaat (jongboer): ……………....…………………………………………………….

Referent se besonderhede:

Naam van **referent**: ……………………………………………………………………………………….

Referent se adres (distrik): ………………………………………………………………….

Telefoonnommers: ……………………..………………..….(Telkom) ………..…………………..……….. …………..(Sel)

Amp: ……………………..…………………………………………………………………………………………..

Verbintenis met kandidaat (indien enige): …………………..……………………………………………………..

………

B1. Wat is u algemene indruk van die boerdery?

………

………

………

………

B2. In watter mate is die kandidaat by georganiseerde landbou betrokke?

………

………

………

………

B3. In watter mate is die kandidaat by besluitnemingsprosesse op die plaas betrokke?

………

………

………

………

B4. In welke mate is die kandidaat by plaasveiligheid betrokke?

………

………

………

………

B5. In welke mate word die kandidaat tans as 'n jong leierboer in die omgewing gesien? Wat dink u gaan die situasie oor vyf jaar wees?

………

………

………

………

B6. Enige ander opmerkings oor die kandidaat?

………

………

………

………

………

Verklaring:

Hiermee erken ek die POPI-Wet Toestemming tot Beskerming van Persoonlike Inligting soos verskaf op bladsy 13 van die inskrywingsvorm en onderneem ek om enige addisionele inligting oor die kandidaat wat weens sy/haar deelname aan hierdie kompetisie aan my bekend gemaak is, as streng vertroulik te hanteer.

Geteken te .... op hierdie ....dag van .... 20…...

....
Handtekening van referent of nomineerder